

केवळ संशोधनासाठी

श्रीमद् नामचैतन्य भानुदास

दि. १४-०७-२००९

दैनिक सकाळ, मुंबई यांच्या सौजन्याने

‘ब्याण्णव टक्के रोग मनोकायिक (सायको सोमॅटिक) असतात’, हे तज्ज्ञांकडून सिद्ध झाल्यानंतर शरीरशास्त्रा इतकंच मनावर संशोधन होणं आवश्यक होतं. पण शरीर शास्त्राच्या संशोधनाच्या प्रमाणाच्या तुलनेत मनाच्या संशोधनाकडे योग्य दिशेने फारसं लक्ष दिलं गेलं नसावं. मनावर झालेल्या आघातांवर किंवा मानसिक विकृतींवर सखोल संशोधन झालं असेलही, पण ज्याच्यावर आघात झाला किंवा ज्यात विकृती निर्माण झाली ते मन मात्र अद्यापही अज्ञातच आहे, असं जाणवतं. संपूर्ण देह हाडामासाचा बनला आहे. मज्जातंतू संपूर्ण देहात पसरले आहेत. रक्तवाहिन्या देखील संपूर्ण देह व्यापून आहेत. त्यातूनच प्राणवायू आणि ग्लुकोजचा पुरवठा संपूर्ण शरीरभर होतो. या सान्या पंचमहाभूतात्मक गोष्टी सारं शरीर व्यापून असतात. शक्ती मात्र सूक्ष्म असतात. ब्रह्मांडातील इतर शक्तींप्रमाणेच मन ही देखील एक सूक्ष्म शक्ती आहे. अर्थात ती संपूर्ण शरीर व्यापून असणार, या विषयी मला तिळमात्र शंका नाही. मन ही अतिशय संवेदनशील शक्ती आहे. मन ज्याप्रमाणे शरीराबाहेर एकाग्र करता येतं, त्याचप्रमाणे ते शरीरातील कोणत्याही भागावर एकाग्र करता येतं. ज्याप्रमाणे मन एखाद्या गोष्टीकडे दुर्लक्ष करू शकतं, त्याचप्रमाणे ते एखाद्या गोष्टीतून पूर्णतः काढूनही घेता येत असावं, असा माझा अंदाज होता. त्या दिशेने माझा प्रयत्न चालू होता. त्यासाठी मी मन आणि शरीरावर प्रयोग करीत होतो. साधारण वीस वर्षांपूर्वीची गोष्ट आहे. एकदा एक कडक पदार्थ चावून तोडण्याचा प्रयत्न मी करीत असताना, माझे पुढचे खालचे दोन दात हलले. जेवताना वरच्या दातांनी ते दाबले गेले की कळ येत असे. दात काढण्यासाठी डॉक्टरांकडे गेलं तर ते काय करतील, याचा विचार केला. प्रथम जंतुनाशक द्रावणाने गुळण्या करायला लावणार, नंतर लोकल अॅनास्थेशियाचं (बधिरतेचं) इंजेक्शन देणार आणि दात उपटून काढणार. डॉक्टरांकडे न जाता, मी घरीच दात उपटायचं ठरवलं. सेप्टिक होऊ नये म्हणून डेटॉलच्या पाण्याने गुळण्या केल्या. आपण हाताने एखादं काम करत असताना त्या कामाकडे लक्ष न देता मन कुठेतरी भरकटत जातं, तरी आपलं काम व्यवस्थित पार पडतं. त्याप्रमाणे मी सुद्धा दातांच्या दुखण्यापासून मन काढून घेतलं. दात मागे पुढे जोरात दाबले आणि काढून टाकले. सेप्टिक होऊ नये म्हणून पुन्हा जंतुनाशक द्रावणाने गुळण्या केल्या आणि रक्त थांबवण्यासाठी बर्फाने शेकलं. या अघोरी वाटणाऱ्या प्रयोगाचा उद्देश पुढच्या भागात पाहू.